

Propaganda og verunleiki

Herfyri skrivaði Norðlýsið, at Lönjavníngargrunnurin var skipaður eftir ynski fiskimanna.

Vit vísu á, at hetta einki hevði við verunleikan at gera.

Nú seinast sigur Norðlýsið, at tað, ið vit hava skrivað um henda grunnin er propaganda, og at vit vilja gera hvítt til svart.

Vit vilja einaferð enn halda fast um, at lönjavníngargruðurin ikki er skipaður soleiðis sum ein einstigi føroyskur fiskimaður ynskir hana skipaðan.

Tað tóra afturstigið, ið hendi við grunninum, tá øll minstalön varð avtíkin hjá øllum, uttan teimum, ið eru familjuforsygjarar, er og verður ikki nakað ynski frá fiskimonnum.

Lönjavníngargruðurin skal hava 1 % av bruttosöluni hjá hvørjum skipi. Herav eiga fiskimenn sjálvandi hylvitina, men nú við árslok skyldaði reiðararnir grunninum fleiri hundrad túsund krónur, eisini partin hjá mannskapinum, so tað var ikki annað enn rímuligt og rætt, at fiskimannafelögin kravdu at Fiskasöl-ann beinleiðis skuldi gjalda grunninum henda pening. Men hetta litla framstigið er einki í mun til tað, ið afturhaldsstýrið hevur forkomið fyri fiskimonnum.

Tað er lítill verja fyri Norðlýsið at vísa á, at A. T. skyldar ein lítlan brotspart av allari skuldini til grunnin.

Tá ið Norðlýsið minnir okkum á streikuna seinasta summer, og spyr um vit halda at fiskimenn hava gloymt, hvussu nógv teir mistu í Grönlandi orsakað av streikuni, so er hartil at siga, at tað er ivasamt um fiskimenn yvirhövur mistu nakað, tí sannleikin er tann — og tað hevði blaðstjórin á Norðlýsinum eisini komið at áanna, um hann hevði verið við til fundin, har stjórin í Grönlandsfelagnum gav frágreiðing um virki felagsins í Grönlandi seinasta summer — at so illa var fyrstað-ið í Grönlandi, at um øll skipini

komu yvir til røttu tíð, vildu tey flestu verið noydd at komið heim langt áðrenn tey komu, tí øll útgerð vildi verið uppi rættuliga tíðliga í veiðutíðini.

Tað var annars ikki Sosialurin, men teir menn, ið vildu byggja sín lönarpolitikk á eitt skeiðt prístalsgrundarlag og hartil royndu at trýsta tímalönnina hjá arbeidarunum 1 kr. niður, samstundis sum vörurnar dýrkaðu í stórum, ið vóru atvoldin til streikuna. Tað vóru teir og einaus teir samar við landsstýrinum, ið skuldina hövdu.

Skattaórættvísio

Sjálvuppgávurnar eru nú allar innkomnar, uttan tær frá teimum, ið hava eitthvørt virki. Teirra uppgávur skulu vera innkomnar seinast í hesum mánaðinum.

Sum vanligt er tað fiskimaðurin og arbeidarin ið søktir verða eftir hvørjum tí einasta oyra. Teir sleppa ikki sjálvir at geva upp. Tað er reiðarin ella arbeidsgevarin, ið gongur teimum til handa — og har verður einki oyra gloymt.

Í øllum londum finnst skattasnyttarar — eisini í Føroyum, og her rokna menn við, at einar 2 milj. krónur als ikki verða skattaðar. Tað er lætt hjá mongum at sleppa undan, tí einki eftirlit er við nøkrum, og teir, sum fyr borgum ráða vilja ikki lurta eftir javnaðarmonnum, tá ið teir troðka á at fáa eitt fullgíggjað eftirlit við øllum virkjum og stovnum her á landi, so ikki fiskimenn og arbeidsmenn koma at gjalda tað aftur at, ið aðrir ikki geva upp.

Sum nú er, verður t. d. í Havn eitt rættuliga stór peningangöð tvær reisir

Dagblaðið

Dagblaðið skrivar at Dam bert stríðist fyri A. T., vertin á Føroyalandi og alt tað vanliga mósni. Vit loyva okkum at taka uppaft-

skattað. T. d. hevur ein, ið má gjalda húsaleigu ikki loyvi at draga hetta frá í sjálvuppgávuni. Hann verður skattaður av hesum peninginum, samstundis sum tann, ið fær henda pening eisini skal gjalda skatt av honum.

Hetta er fullkomuliga órimiligt, at sama inntøka verður dupult skattað.

Mong eru brekini í tí fullkomuliga órættvísa skattalagnum, men sum staðstøðurnar eru nú — við einum háð rendum afturhaldi við ródrið — eru ongar vónir um rættvísgeran av skattalagggávuni, so tikið verður hagani nakað er at taka og ikki frá teimum, ið hava ov lítið frammanundan.

ur eftir minninum, hvat J. Kallsøy segði á tingi undir viðgerðini av A. T. málinum:

»Tá ein hoyrði rödd framsøgu-mannsins (A. Sørensen) komst einum fyri sum deyðadómur var sagdur yvir allar smáfyrirtekur her á landi.«

Her hevur Kallsøy, gløghugsandi sum hann er, sagt tað, ið er kjarnin í hesum máli, vit vita, at A. T. er meinbogin, ið higartil hevur forðað stórmonnum at ráða einsamøllum, vinna teir av A. T., er lætt spæl við hinum veikaru.

Vit kunnu lata Dagbl. vita at allir javnaðarmenn og ein stórir partur av Føroya fólki er við Dam í hansara stríði fyri A. T., tí vit vita, at A. T. er ein vælbygður varði, tí minnimentu fjöldini til verndar og skjöldur. Gævi vit áttu fleiri lílikar, tá degnaði brátt.

TRYGGINGARSAMBANDIÐ

FØROYAR

Føroya Kriggstrygging.. telf. 372

Føroya Sjóvátrygging... telf. 372

Føroya Brunatrygging.. telf. 372

Føroya Vanlukkutrygging telf. 221

Vit tryggja:

Bátar - skip - vøru - hús - innbúgv - ferðagóðs bilar o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging -

FÆRØSK MARGARINE

VITA No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINN PRODUKT

(framhald 5)

JAKOB JÓNSSON

frá Hrauni:

ALDUR

Helga: So veitst tú eisini, mostir, at viðhvørt kann sjóardunið hoyrast heilar dagar, uttan at nakað ódnarveður kemur.

Hilda: So er tað ikki langt burturi. Onkurstaðis er tað í námindum.

Helga (murrar lag).

Hilda (litir ransakandi at henni): Helga?

Helga (heldur á við at murren livligt dansilag).

Hilda: Minnst tú, Helga mín, tá tú kom til okkara? Eg minnst, at tá stóð eg her á bryggjunni og sá bátin koma norð um fjörðin. Pápi tín sáli sat afturi í rong, við tær á fanginum, ballaða inn í sjalið hjá mammu tíni sálu. Eg minnst eisini, at tá bað eg Gud um hjálp til at verða tær í móðurs stað, fyri hana sum hann tók til sín.

Helga (álvarsom): Mostir, tú hevur verið mær móðir, — betri móðir enn eg ofta havi átt rætt til.

Hilda: Hvørgin okkara er fírr at døma um tað. Helga mín. Men um tú litir mær til sum móðir, so sigur tú mær sum er.

Helga (í stríði við seg sjálva): Tað er — — tað er einki at siga.

Hilda: Tú veist, at eg havi manga vøkunáttina haft, tá eg havi vítað av onkrum úti á sjónum — — ofta teimum, sum vit báðar vara av, — og tað sum nívd meg mest á slíkum náttum, var ikki vandin, sum teir vóru staddir í, men meira tað, at kunna ikki vera hjá teimum í vandanum. Um onkur var til, sum kundi boðið mær veingir til at flogið út til teirra í bátin, so hevði eg ikki ivast, — eg vóni tað, Helga mín, at tí litir mær so væl til, at um tað er okkurt sum nívir teg, so leingist mær eisini at vera hjá tær, — — bert tú loyvir mær at stíga inn í bátin til tín.

Helga: Hví heldur tú, at nakað nívir meg?

Hilda: Eg haldi einki, eg veit tað. Eg veit eisini hvat tað er. Loyv mær at koma upp á loftið til tín í kvöld at tala við teg um tað. Tú hevur betur av at lætta hjartað. (Ætlar at fara).

Helga (tá hon sær at Hilda ætlar at fara): Mostir, stöðga.

Hilda: Ja, góða.

Helga: Mær bagir einki.

Royndarúttvarpið í Føroyum

19. januar 1952.

kl. 19.00 Barnaløta

kl. 19.30 Veðurtíðindi, fiskitíðindi og vanlig tíðindi. Her greiður P. W. Háberg frá Barnahjálpargrunninum.

kl. 20.00 Samrøða við Karstin Høydal.

kl. 20.20 Sjómannalög í 20 minuttir.

kl. 20.40 Vikan, ið fór. — Ætlanin er at blaðstjórar skulu skiftast um at umrøða ta farnu vikuna, har kanska serliga onkra serstaka hending. Hetta kvöldið kemur G. L. Samuelsen.

Inn ímillum verða grammofonplátur spældar.

Fyrirvarni verður tikið fyri, hvussu tíðirnar fara at halda.